

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:

Főtér, Hermann-udvar I. emelet, a főlépcsőnél.

Bérmertetlen leveleket csak ismert keztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Főtér, Hermann-udvar I. emelet, a külső folyosón.

Hirdetések díjszabály szerint
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap utáni szám 3 kr.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 12 frt. Egész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . 6 frt. Fél évre . . . 7 frt — kr.
Negyed évre . . . 3 frt. Negyed évre. 3 frt 50 kr.
Egy óra . . . 1 frt. Egy óra . . . 1 frt 20 kr.

A főispánok felügyeleti joga.

Arad, decz. 28.

(H.) Kidobta a jelszót az ellenzék, hogy „a bíróságok rendőri felügyelet alatt”, és egy-két hétig némi hatást is csinált vele, de a képviselőház bizottságában lefolyt tárgyalás után higgadtabb felfogás jut érvényre a közvéleményben. Ez még olyan jelekben is nyilvánul, mint a budapesti ügyvédi kör — létre nem jött közgyűlése.

De még a legközvetlenebbül érdekelt birói karból is történtek nyilatkozatok, melyekből kitetszik, hogy a törvényjavaslat kérdéses szakaszának nem tulajdonítanak olyan intenciót, milyennel azt az ellenzéki célzatoság felruházni szeretné. Aligha lesz tehát valami mélyebbre ható sikere az ellenzéki sajtó azon újabb óhajlásának, hogy az ügyvédi kamarák és körök ne csak az igazságügyminiszterhez, s ne csak a parlamenthez, hanem egyúttal az ország főbb bíróságaihoz is intézzék felirataikat. Egészen új fajtája lenne az agitationnak, hogy a felsőbb bíróságok a kormányzat és törvényhozás munkásságába való beavatkozásra izgatassanak. A curia lépjen fel vetőjával! Ha ezt így tovább folytatnók, lehetetlen lenne Magyarországon kormányozni.

Erőszakos elcsavarása a kormány szándékának azon állítás, hogy a bíróságok

mintegy rendőri felügyelet alá helyeztetnek. A kormány nem támadja meg a birói függetlenséget, sem a birói vélemény szabadságát. Ezt nem magyarázhatja ki jó szándékkal senki a törvényjavaslatból. Hanem igen helyesen jegyzi meg éppen egy biró a napokban közzétett nyilatkozatában, hogy ama követelményeken kívül, melyeket a jogbiztonság és a magasabb állami jogrend a bírótól a birói székekben igényelnek, vannak még más igen fontos, részint társadalmi, részint és főleg állami követelmények, mely követelményeknek egészben való betöltését a független bírótól megkövetelni joggal lehet és kell. Ezen utóbb érintett igen fontos követelmények a birói székekben kívül nyilvánulnak, de korántsem tartoznak a birói függetlenség köréhez.

Ebből érthet, a ki érteni akar.

Hogy a kormány és illetve a bírakat kinevező igazságügyminiszter megbízható információkat nyerjen a bíróságok személyzetéről, ez nem a birói függetlenség megtámadása. Ellenkezőleg, ez által lehetővé válik az érdem felismerése és méltánylása. Az nagyon gyenge fegyver, hogy a kormány az új törvény által korteszolgálatokra használhatja fel a bírakat. Különben is ez érve ellen az új szövegezés és a kormányelnöknek a képviselőház közigazgatási bizottságában tett nyilatko-

zatai elegendő megnyugtató szolgálhatnak.

Hogy ez információra a kormány legilletékesebb közegének a főispánt tartja, ez igen természetes. A főispán, kivált az új törvényjavaslat elfogadása után, leghivatottabb közeg lesz az összes állami gépezet ellenőrzésének. De nem fog a birói functiókba avatkozni, s nem fogja a birói functiókat bírálat tárgyává tenni, mint azt némely a képviselőházhoz már benyújtott felirat állítani igyekeznek.

Elkülönítve marad továbbra is a birói és a közigazgatási hatalom, s nem ártja bele magát az utóbbi az előbbibe. A tapasztalás, a gyakorlat meg fogja mutatni, be fogja bizonyítani, hogy az 54. § nem ártalmára, hanem nagy előnyére fog szolgálni a birói és ügyészi személyzetnek. Meg vagyunk győződve, hogy egy főispánt sem fognak politikai tekintetek vezérelni az új jogkör gyakorlásában, azon egyetlen esetre kivételével, midőn a magyar állami és nemzeti érdekét látják veszélyeztetve. S hogy főképpen erre céloz az 54. §, azt nem akarja az ellenzék beismerni; de máskor meg tele van husmaszal, hogy a kormány semmit sem, s a nemzeti érdekek oltalmára. Ime, most tenni akar, s mégis ráfognak, hogy a birói függetlenséget támadja meg.

De ismételjük, a mivel kezdtük. A kér-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

(Deczember 28.)

Madarász József elfogott leveleiből.

— Szathmáry Györgytől. —
(Vége.)

Csakis egyetlen egy eset fordult elő, mikor egy pillanatra a rajz is, meg a faragás is megakadt. E rendkívüli esemény pedig akkor történt, mikor Hegedüs József bátyánk azzal pipálta le az egész házat, hogy egyik beszédében oda vágta a t. ház asztalára azt a klasszikus ó-görög szót, hogy: „h y p o m o k l i o n”. Mikor ez a szó a ház falai között elhangzott, a képviselők szokásos morajló társalgása rögtön felbeszakadt, egymásra néztek s „conticueure omnes intentione ora tenebant”. Senki ezt a görög szót eddig nem hallotta és nem olvasta.

Felbeszakadt — mondjuk — még a rajz és a faragás is, — mert sem Kiss Lajos, sem Plachy nem tudta mit jelent az a „hypomoklion”. Szóval prosternálva és megszegyenítve volt az egész nemzeti képviselőlet. Az elnök meg éppen kelleetlenül szorongott székében, mert attól tartott, hogy a „hypomoklion” alatt oly kifejezés lappang, melyért elnöki tiszténél fogva tán „rendre utasítani” kellene a szónokot. Elnöki megbízásból tehát e sorok írója ment deputációba a szónokhoz, felvilágosítást kért:

— „No Józsi bátyám, mondhatom, ezudarul lefőzted az egész t. házat, mert itt nincs egy lélek-

ember sem, a ki értene azt a görög szót. Ugyan mond meg hát, mi a menydörgös menköt jelent az a „hypomoklion”, mert értelmét beszéded szövegéből sem lehet kivenni. Könyörülj rajtunk!”

Hegedüs Józsi bátyánk posztóba vágta magát, számalmasan végig tekintett rajtam s jogos fölnyúlva így szólt: „Szégyeljétek magukat, ha ennyit sem tudtok. Kérjétek vissza a tandíjt, mit a görög nyelvért fizettetek. Különben pedig, ha tudni akarjátok, hát a „hypomoklion” azt jelenti, hogy „a m e l t y á!”

Megszégyenítve, de felvilágosítva is tértem vissza az elnökhöz, ki aztán könnyebben lélekzett föl, hogy itt nem inparlamentaris kifejezésről van szó, melyért a szónokot rendre kellene utasítani.

Igen, igen — de Madarász, Madarász irataival mi történt, hogyan történt? Ezt szeretnék már egyszer tudni! Epen most jövek rá. Hát a mint Kiss Lajos és Plachy Tamás, olyanfajta különöz Madarász József is, csak hogy persze más tekintetben. Az ő mániája abban áll, hogy a mikor nem beszél, folytonosan leveleket ír a képviselőházi ülések folyama alatt. A nyughatatlan és örökké fiatal öreg ur tetlenül nem maradhat, s tevékeny szellemének abban keres foglalkozást, hogy a mit beszédben el nem mondott, vagy el nem mondhatott, pedig nem igen szokta kimélni a szót, megírja levelekben. Még pedig olyanformán, hogy elővesz egy elhasznált levélborítékot, kiszakítja egy törvényjavaslatnak, vagy bizottsági jelentésnek a margóját — s ezekre írja sokszor esipős és malitiosus szavakba foglalt alkalmi megjegyzéseit, melyek rendszerint a szónyegen levő tárgyra, a kormány egyes tetteire, általános politi-

kára, a szónokok és azok állításaira vonatkoznak. Természetesen valamennyi levelemben erősen dumabrodik ki a szóbeli álláspont. A mint megírta a levelet, azonnal maga viszi el V i z s o l y i Gusztávnak, hol Latinovics Gábornak, majd Prileszky Tádénak, kiket leggyakrabban szokott leveleivel fölkeresni s a mint kézbesítette, visszasiet helyére, a hol hamiskás mosolylyal várja-leszi a hatást. Olykor-olykor e sorok íróját és megtiszteltetegyegy — szóbeli gorombasággal, Madarász emez aphorisztikus levelei aztán kézről-kézre vándorolva, bejárják a szabadelpárti padsorokat s így került legnagyobb részök (egész halmaz) én hozzám, a mi szerzőjök előtt sem titok. Féltekenyen őrzöm azokat, mert érdekes adatokat szolgáltatnak egy magyar parlamenti alak egyénisége, szereplése s belső világának megítéléséhez. Nincs itt az ideje, eme levelek nyilvánosságra hozatalának s ezuttal csak egy-kettő tartalmának ismertetésével kívánom a szerzőt e helyen „compromittálni.”

A mult ülészakban történt, hogy a képviselőház egy közösügyi vonatkozású törvényjavaslatot tárgyalt. Közös ügy! Ördög és tömjénfűst: szóbeli és közösügy. Persze, hogy e javaslat, mint sok más, nem volt szerencsés a függetlenségi párt támogatását megnyerni. Ez rendea volt, senkinek fel nem tűnt, ezen senki meg nem ütközött, de az már feltűnő volt, hogy az a Madarász, ki minden ülésen elejétől fogva végig pontosan jelen szokott lenni, most nincs a helyen. Egyszer csak a karzatokra vetődnek tekinteteink s látjuk, hogy az öreg Madarász felpozkolta magát az elnökkel szemben

Köztársasági elnök-választás.

Versailles, deczember 28. (Az „Aradi Közlöny“ eredeti távirata.) A congressus délután 1 órakor ült össze a köztársasági elnök-választás eszközésére. A congressust Leroyer elnök nyitotta meg. A senatorok és képviselők teljes számmal jelentek meg; a karzatok egészen tömve. A törvényhozási palota előtt azonban csak néhány száz kíváncsi nézte a kocsik felvonulását. A monarchisták mindjárt az ülés elején megkísérleték a választás meghiusítását. Tiltakoztak a congressus törvényszerűsége ellen és elhalasztási indítványt tettek. Leroyer elnök nem engedte meg az indítvány vitatását, mire a monarchisták nagy zajban törtek ki. Kerdrel, Baudry, D'Asson, Jolibois és mások a szószerk felé rohantak, de számos teremőr állotta útjokat, s ezek közt és a monarchisták között dulakodásra került a dolog. A monarchisták ordítottak és kezeikkel hadonáztak, míg a republicanusok és a karzati közönség a botrány ellen tiltakoztak. Cassagnac felkiált: „Ez nem nemzetgyűlés, hanem országos vásár!“ — A terem közepén botrányos jelenetek folytak le. Végül Leroyer elnök nagy nehezen helyreállította a csendet, s felteszi az előzetes kérdést: vajjon a congressus kívánja-e az elnökválasztás megejtését? A tulnyomó többség e kérdésre igenlőleg felelt, mire az esti órákban névszerinti szavazással kezdetét vette az elnök-választás.

Az „Aradi Közlöny“ előfizetési feltételei:

Helyben házhoz hordva:	
Egy évre	12 frt — kr
Félévre	6 „ — „
Negyedévre	3 „ — „
Egy óra	1 „ — „
Vidékre postai szétk:	
Egy egész évre	14 frt — kr.
Félévre	7 „ — „
Negyedévre	3 „ 50 „
Egy óra	1 „ 20 „

Az előfizetési pénzeket kérjük január 1-i g az alólírott kiadóhivatalhoz ezimezve beküldeni. Hirdetések jutányos áron vétetnek fel. Arad, 1885. évi deczemberhóban

Az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Decz. 29. Kedp. — Róm. kath. Tamás pk. — Prot. Jonatán. — Görög-orosz (decz. 17.) Dániel pr. — Nap kél 7 ó. 51 p., nyugszik 4 ó. 13 p.
 Decz 29. Az aradi kereskedelmi és iparkamara teljes ülése d. u. 5 órakor.
 Decz. 29. Az arad-csanádi vasut rendkívüli közgyűlése d. e. 10 órakor.
 Decz. 29. Az arad-körösvölgyi vasut rendkívüli közgyűlése d. u. 4 órakor.

Nyilvános számadás és köszönetnyilvánítás.

Az aradi izr. nőgyelet által rendezett és f. é. deczember hó 20-án tartott jótékonycélu hangversenynek anyagi eredménye a következő:
 Bevétel eladott körszék és belépti jegyekért . . . . . 545 frt — kr.
 Felülfizetések és adományok az alanti jegyzék szerint 159 frt — kr.
 Összesen . . . . . 704 frt — kr.
 Költségek . . . . . 481 frt 70 kr.
 Marad tiszta jövedelem . . . . . 222 frt 30 kr.
 Felülfizetések és adományok fejében adakoztak a következő urak és hölgyek: Zemplényi Sándor 25 frt, Hatvani Deutsch Laura (Budapest) 20 frt, Haus Nanetta (Bécs) 10 frt, Hirschmann Rozália 6 frt, dr. Tenner Pál 5 frt, Winter Szidonia 5 frt, Ország Sándor (Budapest) 5 frt, Hirschmann László 5 frt, Kanitz Izidor (Bécs) 5 frt,

Spitzer Jakabné 5 frt, Spitzer Ilka 5 frt, özv Purgly Jánosné 5 frt, Löwinger Sándor 5 frt, Spitzer Sarolta 5 frt, Herz Nanetta 4 frt, Weidenfeld Róza 4 frt, Elias Nina 4 frt, Gross József 3 frt, Bernát Róbert (Beél) 3 frt, Kohn S. N. 2 frt, Weiss-Herzfeld Klára 2 frt, Deutsch Babetta 2 frt, Leopold Rezső 2 frt, dr. Mandl Vilmos 2 frt, Epstein Mór 2 frt, Barth Lipót 2 frt, dr. Grossmann Jakab 2 frt, Wexler József 2 frt, Krispin József 2 frt, Steiner Adolf 2 frt, Schwitzer Cecilia 2 frt, Hudetz Anna 1 frt, dr. Mittler Izidor 1 frt, Ransburg Zsigmond 1 frt, Braun Mór 1 frt, Hirschmann Vilmos 1 frt, Fleischhacker Ferencz 1 frt.

Midőn e jótékonycélu hangverseny anyagi eredménye ezennel közzétetik, a választmány kedve kötelességét teljesíti kifejezni legszívesebb köszönetét: a nagyérdemű közönségnek a nőgyelet iránt ez alkalommal is tanúsított rokonszenvét; a fen megnevezett urhölgyeknek és uraknak a felülfizetések és adományokért; Klein Soma urnak a hangverseny létrehozása és rendezése körül kifejtett buzgalma és tevékenysége és azonkívül még művészi közreműködéséért is; Kissné Hegyessy Mária urnőnek, az aradi színház elsőrendű tagjának, Münz Helena urhölgynek, Höszi Jakab karmester urnak és Szilágyi Oszkár urnak jeles művészi előadásukért; ifj. Klein Mór urnak és nejeinek Klein Flóra urnőnek a jegyek eladásának eszközéséért; a helybeli hírlapok és p. az „Aradi Közlöny“, „Alföld“, „Arad és Vidéke“ és „Neue Arader Zeitung“ tekintetesszerkesztőseinek hatályos támogatásukért; Réthy Lipót és fia és Gyulai Istvan nyomdatulajdonos urnaknak a hangversenyre szükségelt nyomtatványoknak árleengedés mellett elkészítéséért és végre Grossmann Cecilia és Lustig Julia urnőnek és Schulhof Károly urnak, kik a hangverseny estélyén a pénztárnál működni sziveskedtek

Az aradi izr. jótékony nőgyelet 1885. évi deczember 27-én tartott választmányi üléséből.

Hirschmann Rozália, elnök.

H I R E K.

— ARAD és VIDÉKE. —

— Első kimutatása az újvíi üdülőléseknek a városi árvaházalap javára történt megváltásáról. A polgármester 11. sz. ívén: Meianu János püspök 5 frt, dr. Matawowszky Nandor 3 frt, Bonts Dóme 3 frt, Institoris Kálmán 2 frt, Varjassy Lajos 1 frt, Virágh Lajos 1 frt, Sarlott Domonkos 2 frt, Kilényi János 1 frt, Reicher Béla 1 frt, Csiky Károly 1 frt, dr. Perger János 1 frt, Reicher Károly 1 frt, Dániel Kálmán 2 frt, Géczy Géza 1 frt, Urbányi Béla 1 frt, Hoffbauer Lajos 1 frt, dr. Posgay Lajos 1 frt, Salacz Gyula 2 frt, összesen 29 forint 50 krajczár.

— Meghívás. Arad szab. kir. város iskolaszéke f. évi deczember hó 31-én, azaz csütörtökön délután 4 órakor a városház emeleti kistermében rendes havi ülést tart, melyre a t. tag urak tisztelettel meghívotnak. A tanácskozás főbb tárgyai: 1. Arad szab. kir. város községi iskolák tanítótestületének jelentése, egy hetenkint megjelenő tanügyi szaklap megindítása tárgyában. 2. A szegénysorsu iskolás gyermekek számára kiszolgáltatott tankönyvek és az ujonnan felállított het osztály számára hozott tanszerekért járó összegek kiutalványozása. 3. Iskolafelügyelő előterjesztése az 1886-ik évre szóló szünnapok megállapítása tárgyában. 4. Iskolafelügyelő jelentése az iskolamulasztásokról. Aradon, 1885. évi decz. hó 28-án. Salacz, kir. tanácsos, iskolaszéki elnök.

— Farsang. Az aradi polgári jótékony nőgyelet farsangi nagy táncvigalmát január hó 16-án tartja meg a „Fehér kereszt“ termeiben. A nőgyelet e táncvigalma az idei farsangon is a legsikerültebb multságok egyikének ígérkezik. A bál tombolával lesz egybekötve, s a szebbnél szebb nyeremény-tárgyak följánlása máris élénk folyamathatban van. A rendezőség egyébként is mindent elkövet, hogy a multság megfeleljen a nőgyeleti bálók régi jó hírnevének.

— Temetés. Nagy részvét mellett temették el tegnap délután, városunk egyik köztiszteletben álló, munkás polgárát id. Bettelheim F. Pált. A temetésre összegyűlt nagyszámu közönség között ott láttuk, Salacz Gyula polgármester, D. Fáb

bián László kir. törvszéki elnök dr. Fábrián Lajos bíró, Simay Istvan iskolafelügyelő. Reicher Béla városi főpénztárnok urakat. Ott volt még a honvédegyelet Hets János vezetése alatt, hogy megadják a végtiszteséget néhai bajtársuknak.

— Az aradi siketnémák iskolája javára január hó 3-án fog megtartatni a gyermekhangverseny. Tekintve, hogy ezen rövid idő óta fennálló intézet már eddig is humanus czéljainak a kívánt mértékben megfelel, nagyon megérdemli a jótékonyág gyakorlásában különben is első helyen álló aradi közönség pártfogását. A hangverseny műsora a következő: 1. Mohr H.: Marsch. 8 kézzel előadják: Hoffer Irma, Eibeschtz Irén, Kintzig Béla és Hallosy Tibor. 2. Haslinger T.: Trio, előadják: Eibeschtz Irén, Schönthal Gy., Budits A. és Kertay E. urak. 3. a) Chopin: Valse, előadja: Zalay Augusztin k. a.; b) Mendelssohn: Lieder ohne Worte, előadja: Zalay Augusztin kisasszony. 4. Thern K.: Magyar táncok, előadják: Bildhauer Irma és Schönthal Gyula ur. 5. Hajnalka: A három tündér találkozása, előadják: Róza Ilonka, Péterffy Sarolta, Assael Melanie. 6. Mozart: Trio, előadják: Bildhauer Irma, Budits A. és Kertay E. urak. Kezdeté 4 1/2 órakor d. u. Helyárak: Körszék 1 frt 50 kr., zártszék 1 frt, állóhely 50 kr., gyermek-jegy 30 kr. Budits A. és Kertay E. urak a nemes czél iránti tekintetből közreműködésüket szívesen felajánlották. Jegyek kaphatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében és este a pénztárnál.

— Felhívás. mely szerint mindazon adókötelesek, kik a 17.917.885. sz. hirdetményben kitett és már lejárt határidő alatt kereseti adó, házbérjövédelmi és betéblázott terhekre valamint kamattjövédelmekre vonatkozó vallomásaikat be nem adták, az 1883. évi XLIV. t.-cz. 15. §-a értelmében ujjog és utójára felhivatnak, miszerint érintett vallomásaikat 14 nappalatt a saját érdekében a polgármesteri hivatalban (Hofbauer Lajos tb. főjegyző hivatali helyiségeben) beadni el ne mulaszták. Arad 1885. decz. 24-én. A városi tanács.

— Katona szökevény. Danikó Dániel 14-ik huszárezredbeli közhuszár f. hó 22-én. Hódmezővásárhelyről, hol százada fekszik, megszökött. Egyenruháját egy ottani parasztnak hagytá, serebe valami rossz ruházata, s a katonát Makón, Bécs és Nagylakon, végül a tekonyvágyra jött s itt az egész tagja, g. Lakorlás, csak a korszak-rele palinka. A szökevények a rendőre helyisége érdekelt látják, a rendőrt felöt. s nemán erre czélzó kemény kérdőre vonást erre czélzó tonaszökevény. A rendőre ellenzék beis-kihallgatasa után atkiserített a 14-ik huszárs-parancsnoksághoz.

— Mézes hetek és a kathedra. H. a hol nem volt, Aradmegye V. mezővárosában volt a szép Helena, mint állami elemi iskolai tanítónő alkalmazva. Egyhangu volt élete, hétfő reggeltől szombat estig apró tanítványai sűrű koszorut képeztek körülte, horgoltak, kötöttek, olvastak, verseltek. — s az év végén fényes vizsgálatot tettek. A szép Helena nyugalom-napjain piros diszbe kötött könyvecskével némán ballagott, egyedül, meredek utakon fel a vár romjaihoz, hol egykor zászlós urak leányai orgonafák árnya alatt játsza tölték a napot, s hol mostanában uri delnök, délezzeg hősök helyén szürke véresék a lakók. Tágul a messze táj, alakot nyer a nagy kötömeg, messze veti árnyát a letűnt századok ez égre meredő sírköve. „Ah, mi kedves szellő csapong itt fenn a sziklaormokon!“ — szól Ilona, s puha bársonymohára hullnak tagjai. „Itt vagy te is, hű barátom, Heise! Jer, a hűvös szellő ellen megőv forró sóhajom; ne remegj, e temetői csendben szívem dobogása jelzi az életet. Itt vagyok, én vagyok, Ilonád! ki imádja lantodat, — oh zengj, zengj szerelmi dallamot, szívem szeretni vagy! — Nézd, nézd e magas tornyot itt, a szellők hárfája ez, sűrű szávan megindulok, csak but és bánatot zokog. De mi ez, miért fut amott a törmelék a zordon völgybe le. — tán egy feltámadt hős izmos karjaival százados sírját hanyja szét?! Nem, hiszen mellét nem fedi vért, kezében nem látom hősi pallosát... Karján plaid lobog, kezében esernyő, nem hadi kürt, messzszelató az, mi ott lóg alá zekéje oldalán. Jön, közeleg sim, mint megremült zergebák megállott zordonan. Ki vagy? nember szólj ki vagy? Halvány arcod a tulvilági lényt látom én, a pokol sötétlik ott szemednek éjelen. Szólj ki vagy! ? Ember vagyok, ne remegj, nyujtsd ide jobbodat. Kéz szorit kezet s a modern társalgás zaja a rozzant bástyafalon szerte lapul. De im, a nap véresre járta már széles talpait, vérbezfürdik a láthatár, kondul az estha-

rang. Mint repkény indaival tölgyhöz kötött rózsaszál, izmos férfi karján lebeg völgybe le az arva lány. Isten önnel délceleg lovag, ez itt hajlékom küszöbe, kalandunk itt végére jár. — De nem, az ég nem, itt térdén állva esküszöm, önnek életmet adom, siessünk az oltár elé. Nehéz éj borul Antal vállára le, sötét szemek sötétlő éjele. Aldást rebeg a pap, s tüszkölve robog a vasparipa és Budavára felé. De mi ez, zajos gyermekek csoportja, mint pástort vesztette nyáj, ujongva szerte fut. Ilona hol vagy, hol vagy Ilona? zeng a gondnoki szék s visszazugja a sziklavár: tul a Tiszán, tul a Dunán, férje karján, fent és Budán. Dühöng a szék, a gondnoki szék, s őt ezítal. Aztasd a lepedőt fegyelmi szék. Nem ugy Arpad, nem ugy, szolt s megrázta ősz fejét Trefort, mint erdő rengeti hatalmas üstökét. Ilona mehet, feloldom esküjét, s helyére kinevezem özv. Szabados Jenőné.

— **A színházi nézőtér** III. emeleti erkélyüléseinek ajtóira már feltették a pokroczokat és ez által a színházban uralkodó léghuzam némileg korlátozva van. Szükséges volna ilyenforma intézkedés az I-ső emeleti erkélyszékeknek is, hol az ajtónyílásnál minduntalan érezhető a léghuzam.

— **Karger József**, borosjenői fűrészgvari igazgató a borosjenői községi iskola számára öt öl tüzfutót ajándékozott. A nehéz anyagi gondokkal küzdő iskolaszék a jelentékeny adományért külön köszönő iratot intézett a derék igazgatóhoz.

— **Tüzeset.** Nagy kamara községben megyénk e hirhedt tüzfészékében f. hó 24-én ismét nagy tűz volt, mely alkalommal id. Szabó András lakháza és dohánypajtája égett porrá. A kár mintegy 500 frtra tehető, mely értesülésünk szerint a magyar általános biztosító társaságnál biztosítva volt. Reméljük hogy a tüzeset rendőri nyomozásánál a járási szolgabíró urnak kideríteni sikerülend, hogy mi okozza e községben a tüzesetek oly gyakori ismétlődését.

— **Hymen.** Moravék Elemér Kurtics községi tanító, eljegyezte, alobat Nagy Sándor uradalmi gazdatiszt kedves leányát, Alexandrát, Pusztatelepről.

— **Halálozás.** B. Usaban karácsony első napján, a város közönségének általános részvétele mellett temették el a hosszas betegség után elhunyt Jeszenszky Miklós városi jegyzőt, 1848—49-ki honvélet.

— **János napját** sok helyen vígan ülték meg városunkban; a gyermekzenekar sorra járta a tekintélyesebb polgárok lakasait, zenével köszöntve fel őket pévnapjukon. Kinezig János helybeli nagybirtokos vendégszerető házában is szép társaság gyűlt össze ez alkalomból, s késő éjjel is ki hangzott a zeneszó, jelentve, hogy jól mulatnak ott benn.

— HAZÁNK és a FŐVÁROS. —

— **A királyi család** január végével hosszabb időre Budapestre szándékozik költözni, ha a főváros egészségi viszonyai nem vesznek kedvezőlenebb fordulatot. Ez esetben farsang vége felé a budai várban udvari ünnepélyek lesznek.

— **Tisza Kálmán** miniszterelnök Budapestről Szalontára, gr. Szapáry Gyula pénzügyminiszter pedig Sárbovárdra utazott.

— **Rablógyilkosság.** Rózsaszegről a „Zalamegyei Közlöny“ a következő esetet jelenti: Reiningér Száli özevgyasszonyt, a ki a falu végén egy magányos házában egyedül lakott, a napokban meggyilkolva találtak. A gyilkosság néhány nappal előbb történhetett, s a gyilkos számításból az ajtót nyitva hagyta s az állatok a hulla szagra éjjel bemenvén, a szerencsétlen áldozatot egy összemarcangolták, hogy csak a csontjai maradtak meg. A jelentés megtérvén, Elő Ferencz vizsgálóbíró a helyszínén megjelent. A gyanyu a meggyilkoltnak kedvesére, egy fiatal paraszt leányra irányulván, azt vallatára vette és a házkutatás alkalmával találtak nála oly gyanyukokat, a melyekkel a meggyilkolt házalü szökött. A leány végre bevallotta, hogy a gyilkosságot ő követte el s a nőnél talált néhány forintot s egyes árukat, mikkel az kereskedni szokott, a gyilkosság után magával vitte.

— **A postatakarékpénztárak tisztikara** a táviratunkban már említettekén kívül a közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszter a magyar kir. postatakarékpénztárhoz: Handmann Adolf postaszámvetőszámvetőszéki főnökké, Kratzer Nándor postatisztet számvetőszéki főnökké, dr. Halasz Sándor jogtudort, és dr. Hegyess Győző kincstári ügyvezetőszéki főnökké; Vörös Kálmán kir. zálogházi pénztárnokot pénztárnokká; dr. Lakits Ferencz műegyetemi tanársegédet, Nagy József es. és

kir. központi pénztári tisztet, Burschits Ferencz postaszámvetőszéki főnökké; Daniel Gyula és Horváth József adó-tárnokot pedig számvizsgálókká; Mercader Ede nyit-rai takarékpénztári főkönyvvezetőt pénztári ellenőrré; Thomay Gusztáv postatisztet gondnokká; Eördögh Róbert belügyminiszteri számtisztet irodafőnökké; továbbá Szabados Gyula aradmegyei takarékpénztári ellenőrt, Tribalszky János erdőszámvetőszéki főnökké, Schlafszky R. postaszámvetőszéki főnökké, illetékeztetési számtisztet, Cziko J. miniszterelnökségi irodatisztet, Henisch Győző postaszámvetőszéki főnökké, zálogtisztet, Raesok Gyula, Baross Géza és Horváth Miklós pénzügyminiszteri számtiszteteket tisztékké; végül: Ifj. Urbanyi János adótitisztet, b. Wernhardt István osztr. postatakarékpénztári segédtitisztet, Zubek Andor pénzügyigazgatósági számtisztet, Péchy Ernő volt honvédelmi miniszteri számtisztet, Bertha Béla illetékeztetési számtisztet, Novotny Ödön osztr. postatakarékpénztári segédtitisztet, Dréher János kir. zálogházi gyakornokot, Marsovszky Lajos pénzügyigazgatósági számtisztet, Akay Alajos volt kataszteri potbiztosot, Szabó Tibor budapesti lakost, Grün István, Papp Lázár és Szóke Endre igazolványos altiszteket, Lázár Lajos udvarhelymegyei irnokot és Dindár Béla pénzügyigazgatósági számvizsgálókat segédtitisztekké nevezte ki.

— **Petroleum-forrás.** Máramaros-megyében Körösmezőn Uranyi Imre képviselő birtokán egy vállalkozó petroleum-forrást fedezett fel, s már 200 munkást foglalkoztat.

— **Fiumében** a reformátusok és evangélikusok egyesült erővel egyházközség alapításon fáradoznak.

— **Pozsony városa** egy állandó hid építésére 950.000 forint kölcsön felvételét határozta el. E határozat ellen azonban 42 pozsonyi házbirtokos fölfolyamodást intéz. Nem akarják a községi adó szaporodását.

— A NAGY VILÁG. —

— **Az elmeorvosok** Bécsben vasárnap tartottak zártülésüket és kiválóképen a fogházakban előforduló elmebetegségi esetek statiszticájával foglalkoztak. Végül a következő határozatokat hozták: A monarchia mindkét felének kormányai kéressenek fel, hogy a fogházakban előforduló elmebetegségi esetek statisztikai felvétele iránt az előmunkálatok megindítására orvosokból, statisticusokból és jogászokból álló enquetet hírvjanak egybe és hogy a nehézkáros egyvéneket Ausztriában a községek, Magyarországon pedig a kerületi orvosok statiszticailag nyilvantartsák. Az előbbi határozatok kiegészítésé-képen végre elfogadtattak a budapesti statisztikai hivatal főnökének Körösynek azon indítvány, mely szerint az elmeorvosok gyűlése azon óhaj-tását fejezi ki, hogy az elmebetegségi statiszticája a népszámlálásoknál egész Európában egyöntetűleg készíttessék, és hogy a korra, a hivatásra, nemzetiségre, vallásra stbre vonatkozó adatok is lehetőleg figyelembe vétessenek. Azon indítvány, hogy statistikai adatok gyűjtessenek arra nézve is, hogy elmebeteg-gek mily időben és mily módon kerültek esetleg a törvényekkel összeütközésbe. — tekintettel arra, hogy ez lényegében már előbb határozatta vált, nem bocsátattott szavazásra, de mint kiváló figyelmet érdemlő, a jegyzőkönyvbe felvétellett.

— **Párbaj Berlinben.** Erlanger Lajos báró és Prins-Reichenheim gyáros közt, mint a berlini lapok írják, párbaj volt a napokban. Okot az szolgáltattott reá, hogy Erlanger, a ki fia a bécsi bankárnak és időközönként Berlinben tartózkodik, egy nem jóbiru nővel ment a színházba és ott társalgott vele. A nevezett gyáros később egy társaságban, a hol mind a ketten jelenvoltak, botránysónak nevezte azt a magaviseletet, a mit heves szóváltás, azután pedig a párbaj követett, a mely azonban sebesülés nélkül végződött.

— **Amerikaiak Pasteurnél.** A híres orvos Amerikából is kapott már pacienseket. E hó elején egy veszett eb négy kis fiut harapott meg Newyork közeleiben. A gyermekek anyjukkal együtt Párisba utaztak, s Pasteur már gyógykezelés alá is vette őket. A legidősebbet, egy 14 éves fiut, kezén harapta meg az eb, a másikat — 10 éves — combján, menekülése közben; a harmadikat s negyediket, ki csak ötéves, szintén a karjukon. Pasteur reméli, hogy 10 nap lefolyása alatt mindnyájukat megmenetheti az ebdüh kitörésétől. Az anya épen reményteljes állapotban van, s valószínű, hogy nemcsak egészségesben, de meg is szaporodva térnek vissza Amerikába. A hosszú ut költségeit a „Newyork Herald“ szerkesztősége gyűjtötte.

— **Elfogott színész.** Berlinben nagy szenzációt keltett a napokban a porosz főváros egyik legkedveltebb színésznőjének elfogása —

orgazdaság miatt. A művésznő ugyanis bizalmas összeköttetésben állott egy fiatal leánnyal, a ki egy nagy divatkereskedésben volt alkalmazva s a kitől potom áron különböző divatcikket vásárolt. Ezeket a tárgyakat, mint most kitűnt, a leány az üzlethől lopta s a művésznőt azzal vádolják, hogy tudva vásárolt lopott portékát.

— **Az osztrák-magyar monarchia ételben és italban.** Nem a trónörökös nagy munkájáról van szó, de olyanról, melyet megis Weilen lovag, az előbbinek egyik szerkesztője kapott. A nevezett mű szerzője Wolter asszony, a becsi Burgszínház híres tagja. Ő és férje O'Sullivan gróf karácsonyra egy hatalmas kosarat küldtek Weilen lovagnak, melyre kívülről nagy betűkkel ez volt írva: „Az osztrák-magyar monarchia ételben és italban.“ Belül pedig a következő fejezetek voltak: Bécsi virsli, debreceni szalonna, prágai sonka, stíriai kappan, cseh ponty, olmtüzi kvargli, tiroli alma, erdélyi medvesonka, görői cukros befőtt, hosnyák szilva, morva liba, graci kétszersült, svecchati sör, tokaji bor, szír-mai szilvapálinka, szegedi paprika, miskolci mezeskalacs és még isten tudja hány egyéb dolog. A mű nem jelent meg folytatásokban.

— **Egy hercegi család tragoediája.** Quarto di Belgiojoso herceg öngyilkossága, mely oly szenzációt keltett Nápolyban, s melynek okai felől senki se tudott bizonyosat mondani, immár meg van fjtve. A herceg esküvőjére készült; másnap a d'Avalos hercegnőt kellett volna oltárhoz vezetnie. De a hercegnőnek régebbi viszonya is volt egy előkelő olasz hölgyvel, ki e hymenhir hallatára rettenetes dühbe jött. Értesíté a herceget, hogy ő s barátai mindent el fognak követni a házasság megakadályozására, s ha kell, az oltár előtt fogják tudtul adni a világnak, hogy a herceg, nyomorult, becsstelen, Belgiojoso felfogta helyzetét, ifju ártatlan menyasszonyt imadta, s meg volt győződve róla, hogy az utalattal fog elfordulni tőle, ha a valót megtudja. Ez érzelmek hatása alatt előbb mérget ivott, s mivel az nem hatott hirtelen, a fiatal, szép, és fényes állásu tiszt meglötte magát. — A két hercegi család természetesen mely gyászt öltött. Ezelőtt két hónappal a Belgiojoso-család egy nőtága, állítólag magát bosszúból revolverrel súlyosan megsebesíté Pozaro polgármesterét, oly súlyosan, hogy a sebesült különös isteni kegynek köszönhette életben maradását. A polgármester szintén esküvőre készült. — éppen mint a szerencsétlen Belgiojoso — s pedig az Avolos-család egy leányával volt eljegyezve. A merénylő hercegnő azonban saját fának szánta a menyasszonyt, s tervének meghiusulta indította őt véres tetteré. A hercegnőnek egy másik férfitestvére is erőszakos hallállal mult ki. Gyanyája volt egy tisztre, hogy az ne-jének udvarol. Egy alkalommal pusztán a tiszt látására annyira dühbe jött, hogy kardot rántott s megtámadta. Ellenfele természetesen szintén kardhoz nyult, s elkeseredett viaskodás után mindketten egymás kardjaitól átdöfve multak ki.

Apróságok.

* **Öt emelet.** Hitelező: Hányszor kell még öt emeletet másznom azért a pár forintért? — A dős: (dühösen) Csak nem gondolja, hogy a hitelezőim kedvéért első emeleti lakást bérelek?

* **Gorombaság.** Báró: Tehát az a kol-dus, a kit elutasítottal, még gorombáskodott is? — I n a s: Igen, oly szemtelenül viselkedett, mintha maga a báró ur lett volna.

* **Jó fizető.** Jogász: Na, kedves kores-márosné asszony, az ebéd pompás volt, a bor is izlett, de már most adjon két forintot kölcsön, mert — tudja — nem szeretek az ebéd árával adós maradni.

* **Csak először.** Az öreg ezredes éppen akkor lép be a szobába, midőn nejét egy fiatal had-nagy megeskölja. A férj felháborodva mutat ajtót a csabítónak, mire az csillapítólag suttozja: „Ne haragudj kedves férjem, hisz csak először történt.“

IRODALOM és MŰVÉSZET.

— **A philologiai társaság** szombaton az akademia Kistaludy termében tartotta meg évi közgyűlését Ponori Thewrewk Emil elnöklete alatt. Az elnök sikerült beszédében visszaillesztott az egylet multjára s főbb vonásaiban ecsetelte tevékeny működését. Ezután az elnök indítványára

Torma Károly és Georges Károly Ernő tiszteletbeli tagoknak választottak. A titkári jelentésből azon örvendős körülmény tűnik ki, hogy a társaság tagjainak száma örvendően gyarapodik s különösen a múlt évben mutatkozik nagy szaporulat.

Aradvárosi

színház.

Folyó szám 89.

Kilenczedik bérletszűnet

Kedd, 1885. évi decz. hó 29-én

SOMLÓ SÁNDOR jutalomjátékául

adatik:

Az első szerelem.

A magyar tud. akadémia által, a gróf Teleky-alapítványból 100 arannyal jutalmazott eredeti vigjáték 3 felvonásban. Írta: Somló Sándor. (Rendező: Sándor.)

S Z E M É L Y E K :

Athamas, Larissa fejedelme	— —	Molnár Antal.
Aglaya, leánya	— —	Kissné-Hegy. M.
Agenor, korinthei főúr,	— —	Tiszay Dezső.
Leander, unoköccse,)	száműzötték	Somló Sándor.
Jocus, barátja,	)	Nyilassy M.
Kreon,	)	Győre Alajos.
Kynthios,)	korinthei főurak	Landos Albert.
Lykos,	)	Haday Sándor.
Proteus, Apolló főpapja	— —	Kovács Lajos.
Nestor Juhász	— —	Szabó Antal.
Fortuna, neje	— —	Siposné.
Iris,	)	Fodor Fruzina.
Idas,	)	Boránd Gyula.
Livia,)	gyermekük,	Kükemezey Vilma.
Myta,	)	Herczeg M.
Ixion, Iris férje	— —	Egry Kálmán.
Damon, első bójtár	— —	Pálffy György.
Doris, Aglaya hölgye	— —	Krecsanyiné.

Kezdeté 7 órakor.

Heti műsor.

Szerda: „Kisasszony feleségem“ operette 3 felvonásban.

Csütörtök: „A vasgyáros“ színmű 4 felvonásban.
Péntek: „Dósa György, a pórhadak vezére“, eredeti történelmi drama, 5 felvonásban; ezt megelőzi: újévi némajáték.

Szombat: „Bukow“ látványos színmű.

SZÍNHÁZ.

— **Aradi színészet.** Hétfőn este adta elő Krecsányi ur színtársulata először Gerő Károly „A vadgalamb“ című énekes népszínművét. Midőn e népszínművet a fővárosban először adták elő, némelyik lap úgy beszélt szerzőjéről, mint Genieről, kit a muzsa homlokon esőkölt és ki hivatala lenne Tóth Ede helyét pótolni. A közönség érdeklődése tehát nagy mértékben fel volt kelte, és nagyja-apraja sietett a második Tóth Ede művét meghallgatni. — Nekünk elvünk színi tudósításainkban a közhangulatot minél hűvebben visszatükrözni és ez a mint észleltük, határozottan nem kedvezett az új darabnak, melynek meséje röviden a következő. Galand Mihály fiatal értelmes földmives, szalás, szép legény, ki apjától nagy gazdaságot, de sok adósságot is örökölt, melyeket Meskó Balázs, paraszt Croesus vásárolt össze, kinek csak akaratától függ a Galand Mihály vagyonát újra felépíteni. Van azonban Meskó urannak egy szép leánya, Julis, ki halálosan szerelmes a szép legénybe. Mihály el is jegyzi és fogadja, hogy sohse fogja Julis meghánni a reá érdemtelennül pazarolt szerelmet. Alig mondta ki e fogadást Mihály, midőn már fulig, rajongóan belebolondult Meskó uram egy cselédjébe, kit ez az utczélról szedett fel, s ki iránt, mivel szép arca van, ő is nagy vonzalommal viseltetik. Ez Ricza, a vadgalamb. Ricza pedig természetesen nem az öreg Meskó an, hanem Mihályban találja pástoralmának eszményképét és az első téte-a-téten rajta kapja maga Julis. Persze a leány és az öreg Meskó dul-ful és a jövődöbéli hazasság reményében már átadott kötelezvényt visszakeri. Ezt a kötelezvényt azonban Csutka Matyi szolgagyerek a Babi néni, Mihály rokonának 600 frtjával ellopta, hogy ezzel Meskónak gazdája helyett fizessen. E miatt nemcsak vagyonát, hanem becsületét is megátadja Mihálynak, ki dulesineájával az elátkozott családába fut. Notabene, Mihálynak van egy Imre

nevű öccse, ki rajongóan szereti Julist, a Meskó leányát, mi nem gátolja abban, hogy az egész darabon által Julisnak a legnagyobb gorombaságokat mondja. Ez is odajó az elátkozott családba, hogy örizze Mihályt és Riczát, kik ott vad galambban élnek. Oda kerül Meskó is Julesával, hol Julesa egyszerre bolondulásig lesz szerelmes Imrébe. A vége persze az, hogy Imre veszi el Julesát, Mihály pedig Riczát, kire pedig az öreg Meskónak is fűjt a foga. — Már a darab czíme sem helyes, mert megfelelőbb volna a „szerelem gözzel“ elnevezés. A benne előforduló személyek gőzerővel vá tozzatják ebbeli érzelmeiket. S azután a „vadgalamb“ azon jelenetében, melyben először fellép, ugyan kissé bokros, de már a másodikban egész végig oly szelid, mint egy gerlicze s ábrándozva turbékol Mihályval utolsó lehetéig. Abszolúte nincs tehát csak némileg megállható cselekvénye és a mi tőrhetővé teszi, az magyáros, zamatos nyelvezete, és egy-két komikus alakja, mint például Dicső Adalbert, naplopóé, ki azonban az egész darab keretébe úgy illik, mint ököl a szemre. — Hogy a darab egyes jeleneteit mégis megtapsolták, az első sorban Somlóné Vádnay Vilma asszony (Ricza) remek alakító tehetségének és néhány általa szépen előadott népdalnak tulajdonítható. Külömben a személyzet egyáltalán minden emberileg lehető elkövetett, hogy a darabot a közönséggel megkedveltesse. Így Nyilassy M ur (Dicső Albert) eredeti felfogást tanúsító komikumával sokszor jóízű nevetésre fakasztotta a közönséget, Egry ur pedig, habár nem egészen iskolázott, de kellemes hangjával és sokszor igen megfelelő játékkal és mimikájával többször tapsra indította a közönséget. Váczy Vilma asszony a vén szűzet (Bábit), Siposné asszony a gondos nagynénét (Boris) találon személyesítették. Hogy Boránd ur, Griffi segédtanító személyében jó alakot mutatott be, hogy Szabó ur (Meskó) a dolyfős, gazdag parasztot helyesen személyesítette, és hogy Fodor Fruzina k. a. (Julis) esekély szerepében is magára tudta vonni a közönség figyelmét, azt krónikánk teljességgel végett konstataljuk. Még néhány szót kell szólnunk Molnár Antal urról, ki Baresa Mukit, a szolgabíró fiát személyesítette pitykézett czizmas nadrágban, logó kostókkal és árvalánybokrétás kalapban. Ő személyesítette volna az egyetlen magyar ur fajtát a darabban és parasztabb volt sokkal Galand Mihály vagy Imrénél, pedig hát valójában az általa bemutatott alakhoz hasonló szolgabírói esemete manapsig csak a „történelmi“ alakokhoz tartozik már, mert a pitykés nadrágot, dolmányt és eszimat, frakk, klakk és kivágott czipő váltotta fel a legkisebb faluban is. Ahoz a dombszögi kaszinói alakhoz kümben rosszult illik az a féltékenység is. Az ilyen öltözött emberben makra gyereket képzelünk, hanem a salonnadrághoz már jobban illik a gyávaság.

Hétfőn Moser György vigjátéka a „Könyvtárnok“ került színre. Ugy a szerző, mint a szereplők díszletére elmondhatjuk, hogy a közönség teljesen meg volt elégedve; mintuntalan látni lehetett a jó kedv nyilvánulásait, mely a harmadik felvonásban tetőpontját érte el. Ki is ne nevetne, a komikus helyzeteken, melyek egymást érik az egész darabban. Gipson szabón, Robert könyvtárnok és Macdonald nagybácsin, különösen ha azokat Tiszai, Boránd és Nyilassy személyesítik. Ők voltak az est hősei. Kükemezey kisasszony is nagyban hozzájárult az est sikeréhez élénk játékkal, Pálffy és Somló is jól megállották helyüket. Közönség volt meglehetősen számmal.

— **Somló Sándor**, ur színtársulatunk tehetséges és törekvő tagjának ma tartandó jutalomjátékára e helyütt is felhívjuk a közönség figyelmét. Ez alkalomból saját, akadémiai pályadíjat nyert műve „Az első szerelem“ fog színre kerülni.

— **A kassai színházat** Jakob Lajos igazgató nyerte el egy próbacévre.

— **A budapesti operaházban** jövő évre első újdonság lesz „Hagbarth és Signe“ Mihalovich ödöntől, utána „Az utolsó Abencerage“ Sárosi Ferenczről, ez utóbbiban Zoraima szerepét Turolla k. a. fogja énekelni. Színre kerül az „A Walkürök“ Wagner Rikhardtól s a Németországban nagy tetszéssel fogadott „Säckingeni trombitás“ Nessleről, ugy szintén két új ballet, melyek egyike „A patkányvesztő“ (Der Spielmann) lesz. Förster fantasztikus nagy balletje. A régiebb operák közül műsorra kerülnek „A portieii néma“, „Lahor kiralya“, „A mesterdalnok“, „Romeo és Julia“, „Fidelio“, „Mignon“, „Figaro lakodalma“, „Brankovits“, „Az ezred leánya“, „Szoktetés a Serailból“ és „Ilka“. „A k. a. január elsejétől június végéig fog szerepelni Bianchi k. a. ki már minden szerepét magyarárnál fogja énekelni, augusztus elejétől november végéig. Perotti februárban és márcziusban, aztan októbertől deczemlier végéig. Májusban Mierzvinski

lép fel négy ízben, még pedig mint Raoul, Manrico, Arnold („Tell Vilmos“-ban) és Leydeni János; szintén májusban fog vendégszerepelni, szerződötési czélból, Brambilla Fiorina, a milánói Scala első táncosnője, júniusban pedig Steinberg Rikhard, a bécsi udvari opera ösztöndíjas énekese, kit szintén szerződötési czéljából léptetnek föl. Szeptemberben Witné asszony fog vendégszerepelni s több dalműben Bianchi kisasszonnyal együtt fog fellépni.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Esküdszéki tárgyalás.** Dimitrevits Péra gája g. a. e. lalkésznek — Nancsics Lázár verseczi lakos elleni sajtó perében a nyilvános esküdszéki tárgyalás az aradi kir. törvényszék sajtóügyi tanács termében 1885. évi deczember hó 30-án, szerdán fog megtartatni. Belépti jegyek a tárgyalásra Papp Constantin iroda igazgató urnál szerezhetők.

CSARNOK.

Angol urak és uracsok.

(F. A.) A tizenötödik században Angliában dühöngött hosszas belháboruk arra kéuszeríték a nemeseket, hogy mindenikök saját pártjának erősítése és egyéni szabadságának megóvása czéljából töle kitelhető nagy kísérettel vegye magát körül. Akadtak mindig elegenden, kik kenyérkeresetből vagy egy hatalmas urnak, vagy egy lovagnak zászlajához szegődtek; a vezér, ha bőkezű volt, minden körülmények között számíthatott társai hűségére, míg ő maga tetszés szerint változtathatta pártját. Ily fegyveres seregből állt például a híres Warwicknak, a „királycsináló“nak hatalma; Warwick naponta ötvenezer embert tartott fönn különféle jóságain és váraiban, ha pedig Londonban tartózkodott, kísérete hat ökröt fogyasztott el csak a reggelihez.

Az akkori angol nemesség várai tekintélyes palotákhoz hasonlítottak. A hatalmasok, kivált a magasok kivált a magasabb ranggal bírók, titkos tanácsosokat, kincstárnokokat, marsallokat, konstablereket, udvarmestereket, titkárokat, heroldokat, küldönczöket, apródokat, öröket, trombitásokat, énekeseket, színészeket, bohócokat, költőtanácsosokat és szemfényvesztőket tartottak; egy az ilyen fejedelmi udvartartás fölött a vallás magasabb nimbusa lebegjen, minden várban kápolna is létezett papokkal és kardalnokokkal s az isteni tisztelet ép oly pompával és szertartással végezték, akár a székesegyházban. Igaz, hogy a főurak áhitat dolgában sok kívánni valót hagytak hátra, de az elavult egyházi formák hívei és szószólói legalább hivatkozhatnak ama nagyszerű bőkezűsége, melylyel az angol nemesség az egyháztól megemlékeztek.

A naponkinti két étkezés helyébe Angolországban nemsokára a négyeszeri evés szokása lépett hét órakor reggeliztek, tizkor ebédtek, négykor délután vacsoráltak s nyolczkor vagy kilencz órakor még egyszer ettek az ágyban. A reggeli igen tápláló ételekből állt; Northumberland gróf „családkönyvében“ meg van írva, hogy a grófi pár nagybójtji reggelije következő volt: kenyér szeletekben, két manchet (legfinomabb buzalisztból süttött hatlatos kis zsemlye) sör, bor, két darab sós hal, hat sós és négy fris hering vagy kuszhal.

Husnapokon hal helyett ürü- vagy borjuhust ettek. Az ágyban elfogyasztott esteli szintén oly bőséges volt s például Percy grófnál és nejeüél két manchetből, házi kenyérből, sörből és meleg fűszeres borból állt. Egészségi szempontból nem látszott ugyan elonyósnek a késő étkezés, de az emberek akkor szerencsés emésztő képességgel bírtak, minöröl nekünk fogalmunk sem lehet mostanában.

A magasabb Lörökben a reggelit, vacsorát és az ágyban elfogyasztott estelit egész cseben költötték el míg az ebéd nyilvános, fontos esemény gyanánt nagy pompával tartatott meg. Akkortájban a bőség és pazarlás durvasággal és kényelmetlenséggel járt karöltve. A vártornác közepét óriási tölgyasztal foglalta el, mely már tíz órakor délelőtt nyögött a felhalmazott fris és sós hus, hal és baromfi sulya alatt. Az asztal felső végén a házi ur állt, míg barátai és párthívei vagy zsoldosai rang szerint helyezkedtek el. A villa használata akkortájban még ismeretlen volt s így mint az ó-klasszikus népek

ujjakkal ettek; számos szolga fa- és czin serlegekben bort, sört és ale-t nyújtott a vendégeknek. Képzeli ehhez a gazda és a vendégek sólymait, melyek az asztal körül vagy alatt heverészték.

Három óra hosszáig tartván az ebéd, több rendbeli szünet állt be, mely alatt énekesek hárfáztak vagy fuvaláztak, udvari bolondok bohózkodtak, alakosok és szemfényvesztők mutatták be művészetüket; közben-közben felhangzott egy dal is a palaesztinai harcokról vagy regényes költemény bolygó lovagokról, eszémi élvélet hurjait rengetvén a lakmározók lelkeiben.

Forduljunk most az udvari ünnepélyekhez, kivált azokhoz, melyekkel fontos eseményeket ülték meg s úgy találjuk, hogy itt is hasonló jelenségek fordultak elő, csak hogy több volt a pompa és nagyobb a zaj. Bőség, szeszélyes változás és merev fény ellensúlyozták a kényelmetlenséget. Az udvari banketnél észlelhetők már ama szűkséglet jelei, hogy az érzékek kielégítésén kívül a képelet is nyerjen táplálékot. Minden fogás végén kocsonyából és csemegéből képezett alakok kelt tálat hoztak be, melyek embereket, állatokat és az ünnepelt eseményre vonatkozó képeket ábrázoltak, azonkívül élces vagy titkoszerű feliratokkal bírtak, hogy felkeltsék a vendégek gondolkodó képességét.

Egykoru írók kevés részletet jegyeztek föl ama kor konyhaművészetéről, de Fabiannak a koronázási ünnepekre vonatkozó leírásaiból kiviláglik, hogy a változatos és drága ételek még eléggé fejletlenek voltak. A legkeresettebb cikkek közé tartoztak mandola, mandolaj, cukor, méz és fűszer. A diszes tálat aranypapírral, aranyporral s világos színekkel ékítették. A középkorban általában véve szerették az élénk, fényes színeket, melyeknek vidámitó hatása iránt kevés érzékkel bír jőzan jelenkorunk.

Nem csak fejedelmek és nemesek, a papok is barátai voltak a lakmározásnak; a zárdák hirben álltak dús asztalaik miatt s a szakács nagy szerepet játszott a szent atyáknál nemcsak Angliában, hanem valamenyi keresztény országban. A tudományos tanulmány által csak nagy ritkán megszakított egyhangú ajtatossági gyakorlatokkal s vezeklésekkel szemben természetes kiegyenlítést képeztek a gasztronomikus hódolatok. A laikusok a vallást is bevonták a dözölés szolgálatába, az ugynevezett zabáló-miséket alapítván a szent szüz tiszteletére. E misék évenként ötször tartattak. Az ünnep reggelén a pórok étellel itallal megrakva siettek a templomba. Rövid mise után papok és világiak lakomázni kezdtek, úgy hogy a templom korcsmává változott s a mulatóság sokszor részegséggel és kicsapongással ért véget. A falvak vetélkedtek egymással a misék ügyében, melyikük eszik-izik többet az istenanya tiszteletére.

A nagyevőkör ünnepélyei közül említést érdemel Neville Györgynek, a királycsináló testvéreinek lakomája, melyet yorki érsekké történt megválasztása alkalmával rendezett. — E lakoma alapját 104 ökör, 6 bika, 1000 juh, 304 borju, ugyanennyi disznó, 2000 malacz, 500 szarvas és őz s 204 bányai képezte. Nagy és kicsi, ritkább és közönségesebb, vad és házi szárnyasokból 22512 darab fogyott el, de halban, pástetomban, tortákban, kalácsban és süteményben sem volt hiány. 2400 mérő buza képezte a lakoma növényi részét. Hasonló mennyiségben fogyott az ital is: 300 tonna ale s több hordó más ital.

Az étkezés órái különböztek a mai szokástól. A nemesek, mint már említettük, hat órakor reggeliztek, tizkor ebédeltek és négykor vacsoráltak; az alsóbb osztálynál nyolcz óra volt a reggelizés, tizenkettő az ebéd és hat a vacsora ideje.

A tizenhatodik század végén, midőn aseasonyi uralom alatt még jobban lábrakapott a fényezés, keletkezett az uracsok osztálya is. E különös jelenség külön leírást érdemel.

Egy angol uracs életmódja következett: A munkásosztálynál egy órával hamarabb, fogalmunk szerint bámulatosan korán kelt föl, reggelizett, rendbehozta ruháját, csecsebecsét, fegyvereit, fölfodorítottá bajsát és szakálát, aztán a henyelők gyűhelyére, a Szt. Pál-térre ment. Amint a finom világ gyülekezni kezdett, uracsunk feltünővé iparkodott tenni kabátja és bugyogója elegáns szabását, fekete fővege színét, lánczai és szalagjai dús himzését, ezüstmarkolatú kardja és tőre értékes munkáját; beleunván a csatangolásba a számos könyvkereskedés egyikébe tért be s ott rendszeren ismerősökkel találkozott, kik kényelmesen álldogáltak vagy heverészték a boltban, vizsgálták s bírálhatták

az utolsó művet és a legújabb rézmetszeteket lapozták. Ha a göth betűkkel, feszes, egyszerű fametszetekkel ellátott könyvek, minők után kapva kapnak mostani ódondásaink, nem voltak uracsunk inye szerint, elment a tánc- vagy vívőtermek egyikébe, belevegyült a körtáncba s a francz-olasz iskolából behozott új vágásban gyakorolta magát. Így mult az idő míg uracsunknak eszébe ötlött, hogy jó volna már pipára gyujtani. Nem kellett messzire mennie, hogy egy tabacco-ordinaryba jusson. Akkor nem dobányoztak úgy mint az időkímélés mai korszakában; a dobányzás lassu, ünnepélyes cselekvény volt s az élvezet teljes fokban zsákmányoltatott ki. A dobányzó elővette apparátusát, melyet mindig magával hordott s mely kanállal, fogóval és piszkalótúval ellátott ezüst vagy arany szelenczéből állt; pipáját megtöltte dohánynyal, melynek teljesen száraznak kellett lenni, és hogy két érzéknek hizelegjen egyszerre, szájából s orrából eregette a füstöt. Azalatt tizenegy óra lett, az ebéd ideje. Az uracs egy kedvelt ordinárába ment, hol személyenkint egy shilling volt az ebéd ára; beléptekor az által igyekezett feltüntetni rangját, hogy lehetőleg a sötartó közelébe ült. Méltóságát bebizonyítandó, kettő helyett evett és beszélt s oly durva magaviséletet tanusított, minőt manap egy kocsisársaság sem túrna a maga körében; ha valami hideg vadcsémegéremem akart szert tenni, jól tudta, meddig mehet anélkül hogy megsértsen valakit; Saviolo Vincze kézikönyvében osztályozva voltak a párbajkihívás jogos okai.

Ebéd után kártyázásra s ismét pipázásra került a sor. Nagyban játszottak s pipa nélkül nem lett volna teljes az ebéd.

Este, ha az uracs színházba akart menni, a vendéglő elé hozatta lovait. A színpadon bérelt magának ülést, újra pipára gyujtott s alakját és szép ruháit itt is a legelőnyösebb világosságba iparkodott helyezni. Ha ily módon nem sikerült a közfigyelmet magára vonnia, hangosan kezdett beszélni, szidta a darabokat, a színészeket és a szerzőt, és ha az ily rakonzátlankodás által megzavart hallgatóság morogni kezdett, az uracs nemes megvetés kifejezésével háttal fordított a földszinti plebéjusoknak s máshova ment kalandokat keresni.

Ilyen, vagy még gonoszabb módon töltvén el a napot, uracsunk aránylag jókor tért haza, mert az éjfélig való járkálás akkor sem biztos, sem szokásos nem volt. Amint végiment a sötét, elhagyott utcákon, ovakodnia kellett a hold kegyenczeitől (minions of the moon); a kelevézekkel ellátott városi őrseg, mely hosszú birói bottal fölfegyverzett konstablier vezetése alatt s egyetlen lámpa világítása mellett bejárta az egész várost, sokszor föltartoztatá a cziczomás uracsokat is, mert volt elég utczai tolvaj, ki hozzá hasonlólag selyembe és bársonyba öltözve rablással foglalkozott.

KÖZGAZDASÁG.

S z e s z t e t .

(Decz. 28.)

(B.) Készaru. nagyban: 24—24.50, kicsinyben 24.75, hordó nélkül pr. 100 liter %.

Budapesti gabnatözsde.

(Decz. 28.)

10 krajczárral olcsóbb. Tavasz buza 7.84—8.5, tengeri majus—juniusra 5.52—5.8, őszi zab 6.54 6.56, őszi buza 8.34—8.36.

Budapest, decz. 28. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Az esti tőzsde zárlati árfolyamai: Magyar aranyjaradék 100.80; magyar hitelbank 302.—; osztrák hitelbank 298.—; London 126.—; Páris 49.95.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktözsden 1885. évi decz. hó 28 án.

Magyar aranyjaradék 6 sz.	—
Magyar aranyjaradék 4 sz.	100.80
Magyar papirjaradék 5 sz.	92.30
Magyar vasuti kölcsön	149.25
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsátás	97.75
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsátás	126.—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsátás	110.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	108.—
Temes-bánati földtehermentesítési kötvény záradékkal	102.75
Temes-bánati földtehermentesítési kötvény zárad	102.50

Erdélyi földtehermentesítési kötvény	103.—
Horvat-Szlavon földtehermentesítési kötvény	104.—
Magyar szőlődezmavaltsági kötvény	98.—
Magyar nyeresemény-sorsjegy-kölcsön	118.—
Tiszaszabalyozási es szegedi sorsjegy	128.—
Osztrák jaradék papirban	82.90
Osztrák jaradék ezüstben	83.25
Osztrák jaradék ara nyonban	110.—
1860-iki osztrák államsorsjegy	139.50
Osztrák-magyar bankreszvény	867.—
Magyar hitelbankreszvény	302.—
Osztrák hitelintézeti részvény	298.—
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.97
20 frankos arany (Napoleonár)	9.97
Német birodalmi marka	61.90
London (8 havi váltókert)	126.—
20 markos arany	12.38

Idegenek névsora.

— Arad, decz. 28. —

Zemplényi szálloda. Löwy József, utazó, Szeged. Dreisdner Adolf, utazó. Bécs. Weisz Bernat, utazó, Bécs. Francz B., utazó, Bécs. Steiner M. Albert, ügynök, Nagy-Várad.

Három király szálló. Dedeszkó János, kereskedő, Arad. Madin György, jegyző, Nadas. Zambory István, birtokos, Szécsau. Bridafka Géza, tanuló Vinga. Aron David, bérlő, Nadas.

Arany kulcs szálló. Schattalecz Adolf, kereskedő, Makó. Mlyak Janos, lelkész Kis-Szász. Molnar Lajos, jegyző, Karád Störk Sándor, tanító, Alsó-Alap.

Nádor szálló. Lonovits József, főispán, Makó. Urbán Andor, birtokos, Simánd Szel Ákos, ügyvéd, Makó. Serbán György, ügyvéd, Nagylak. Dobrány Ádám, szolgabíró, Papay Ferencz, jegyző, Nagylak. Fábry György, k. előjáró, Nagylak. Weisz és Engel, kereskedő, Bécs. Rosenthal Miksa, kereskedő, Dobo. Köbl József, kereskedő, Budapest. Rayla M. és fia, jegyző, Simánd. Popovits József, bírói-végrehajtó, Lugos. Sillinger M. és családja, bérlő, Kisjenő.

Felelős szerkesztő: **Hindy Árpád.**

Nyilttér. *)

Alólírott intézet addig is mig körleveleit ki, bocsátja, értesíti a t. közönséget, hogy **Aradon főtéren, a Hermann-palota első emeletén és földszint teljesen új**

KÖNYVNYOMDÁT

állított fel, melyben három gép. és pedig egy Kaiser-féle legnagyobb fajtájú gyorsajtó, egy „a la minute”-gép és egy accidens kézi sajtó áll a közönség rendelkezésére. E nyomda mindennemű

családi, magán, hivatalos és kereskedelmi nyomtatványokat

elvéllal és lehető legrövidebb idő alatt, mérsékelt árakban, fekete, szines, arany- vagy eüistnyomatu festékekkel, legujabb izléssel, új betűkkel elkészti; és pedig:

I. Családiakat, u. m.: eljegyzési, esketési, keresztelési értesítéseket, gyászlapokat stb. — II. Magánügyeiket, u. m. bármennemű körzvényeket, nagyobb műveket, hirdlapokat, látogatójegyeket, béli meghívókat, hangverseny-programmokat, színlapokat, plakátokat lagnagyobb alakban is, levélfejek s kuvorteket, tánczrendeket s ez osztályba tartozó bármely nyomtatványt. — III. Kereskedelmiakat, u. m.: cégjegyzésről értesítések, boltnyitási hirdetések, körlevelek, üzleti és háztartási könyveket, részvényeket, kuponokat, takarékpénztári könyvecskéket stb. — IV. Hivatalosakat, u. m.: rovacsolott tabellák, mindennemű, szakértők által összeállított ügyvédi, közjegyzői, bírói, községjegyzői, megyei, városi, községi ügyvitelre szükséges nyomtatványokat stb.

Különösen kiemeli alólírott intézet, hogy a községi ügyvitelre szükséges hivatalos minden nyomtatványt folyton készletben fog tartatni és a szokásos árleengedés mellett elárúsítandja.

Szóval, a nyomdai szakmába vágó bármely megrendelésnek, csinos kiállítás, gyors és jutányos kiszolgálás mellett megfelelni lelkiismeretes kötelességének ismerendi, fölvél szem előtt tartván, hogy: „Győzzön a jobb.”

Az intézet kiadásában jelenik meg és nyomdájában nyomatik az „Aradi Közlöny” politikai napilap, a „Gombostű” című élelzap és Petrovsky József b.-csabai aljárásbíró „A Közigazgatási Törvények és rendeletek kézi könyve” című mű.

Alólírott intézet könyvnyomdáját a t. közönség szives figyelmébe és jóakarátába ajánlja.

Teljes tisztelettel:

A „Széchenyi irodalmi intézet.”

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelőséget a Szerk

SINGER.

A „NÁDOR-SZÁLLODÁVAL” SZEMBEN.

SINGER.

KARÁCSONYI és ÚJÉVI EMLÉKNEK.

AMERIKAI

VARRÓGÉPEK

és
VASBUTOR

gyári raktára

1-5 52

SINGER L. S.

Aradi kereskedő 1856. óta.

Valódi amerikai HOWE, nevezetesen WHEELER & WILSON, SINGER, GROVER & BACKER és KEZI varrógépek CSALADOK, nemkülönben SZABÓK és CZIPÉSZEK számára.

Részletfizetésre is.

A VARRÓGÉPEKHEZ szükséges kellékek.

Mindenemű varrógépek javítása is eszközöltetik. Azonkívül ajánlom dusan felszerelt vasbutor gyári raktáromat nagy választékban.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

40 év óta kipróbált

Osztrák cs. kir. szabadalmazott legelső amerikai és angol szabadalommal ellátott

anatherin száj- és fog-viz

Dr. Popp J. G-től cs. kir. udv. fogorvos

Bécs I. Bognergasse 2.

Gyökerez gyógyszer mindennemű fogfájás ellen, mint szintén a szájrég és a foghús mindennemű betegsége ellen. Megkönnyíti a gyermekek fogzását a nélkülözhetetlen az asványvíz használatánál. Jónak bizonyult öblögető-víz az idült torokbajknál és a roncáló toroklómánál. A legtöbb orvosi tekintélyek bizonyítványai elismerték ártalmatlan és mindenkinél ajánlható voltát a számos jó hírnévben álló orvos által rendeltetett és 1 nagy palack 1.40 kr. 1 közép 1 frt és kicsi 50 kr. Postai megküldés mellett csomagolás 30 kr.

Dr. POPP cs. kir. udvari fogorvos

fogpora, az Anatherin szájvizzel való használat mellett a fogakat épen tartja s azokat vakító fehéreké teszi. Ára 63 kr.

Anatherin fogpásztja a fogak tisztítása s épségtartására, a kellemetlen bűz és a fogkö elhárítására. Ára üvegcselencékben 1 frt 22 kr.

Popp illatos fogpásztaja. Rövid használat után vakító fehér fogak. A fogak (természetes és műfogak) ápolására és a fogfájás megszüntetésére, darabja 35 kr.

Fog-ólom igen gyakorlati s a legbiztosabb szer a lyukas fogaknak blombirozására. Ára dobozonként 3 frt 10 krajcár.

Popp-féle orvosi növényzappan. A sümör, köpög, pürsénés, bőrtáka és pattanások, a fej- és szakállkorpa és kozs, általában mindennemű bőrbetegség és tisztálanság gyors és biztos meggyógyítása. Egy darab ára 30 kr.

A t. cz. közönség kéri, határozottan POPP cs. kir. udvari fogorvos-féle készítményt kéri s csakis az olyant fogadni el, mely az én védjeggyemmel van ellátva. Bécsben, Budapestén és Innsbruckban legutóbb is több utánczó és elárúsító igen érzékeny pénzbírságra lett a törvény által ítélve.

Kapható:

Aradon: Schäfer Adolf, Rozsnyay Mágys, Ring Lajos, Kiss István és Földes Kelemen gyógyszerészek uraknál, Tócsa F. és társa, Elias Armin, Tócsa F. és Ede, Ernyei Gyula, Maresch Gyula és Marx Adolf urak kereskedésében.

Uj-Arad: Ternágyó Caesar gyógyszer. — Gyula: Örcsény István és Winkler gyógyszer. — H.-M.-Vásárhely: Bernatky C. gyógyszer. — Bereczk P. gyógyszer. és Kiss Gyula gyógyszer. — Makó: Horváth Gyula és Laurenszky S. gyógyszer. — Sikkó: Petrácz S. és Dobb István gyógyszer. — Hatzfeld: Crettler gyógyszer. — Baja: Pollermann gyógyszer. — Geiger C. gyógyszer. és Sárkány L. gyógyszer. — Nagy-Kikinda: Neuhold és Brettner E. gyógyszer. — Pécska: Stiller Agoston gyógyszer. — Nagylak: Lenhardt gyógyszer. — Simánd: Csiky gyógyszer. — Pankota: Tanó gyógyszer. — Orosháza: Medveszky gyógyszer. — Sarkad: Trajanovits gyógyszer. — Nagy-Sz.-Miklós: Maly J. gyógyszer. — Szeged: Kovács gyógyszer. — Szentes: Dosa B. és Várady L. gyógyszer. — Szabadka: Brenner F. gyógyszer. — Jó K. gyógyszer. és Milkó gyógyszer. — Fegyverhaza: Hoffer gyógyszer. — Lippa: Bán József gyógyszer. — H.-Boszormény: Lányi M. gyógyszer. — Nagyvárád: Janki J. és Husella M. gyógyszer. — Halas: Novák gyógyszer. — Temevár: Jaaner K. gyógyszer. — Déva: Boniák és Gergely gyógyszer. — Czegléd: Horváth C. gyógyszer. — Datta: Braumüller J. gyógyszerészek uraknál.

SCHIFFRER ALAJOS

ARAD, főtér 20. sz. alatt,

Építő és díszmű bádogos.

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a

karácsonyi

és

ÚJ-ÉVI ÜNNEPEK

alkalmával bádogos munkáimból dusan felszerelt raktáromat.

Készletben tartok legszebb, és legczélszerűbb

asztali- fali- és függő-

LÁMPÁKAT,

drót madárkalitkákat és minden e szakba vágó cikkeket melyeket a legolcsóbb árak mellett árusítok.

Készítek

VILLANY SZOBA-SÜRGÖNYÖKET,

és

HÁZI ÉS SZOBA ŐRSZÉKEKET.

Elválllok egész

fürdő berendezéseket.

Házaknak bádogos fedését gyorsan

és olcsón készítem.

13-4-10

